

Szudán általános jellemzői

1. ábra: Szudán zászlaja és címere

2. ábra: Szudán címere

Hivatalos neve:

Szudáni Köztársaság (Jumhuriyat as-Sudan)

Pénzneme: szudáni dinár (SUD)

Időzónája: UTC+3 (EAT), nincs nyári időszámítás

Nemzeti mottója: Al-Nasr Lana (Miénk a győzelem) [1]

Földrajzi adatok

3. ábra: Szudán elhelyezkedése Afrikában

Szudán Afrika középső részén, a Szahara alatt kelet-nyugati irányban végighúzódnó tájegységről kapta a nevét.

Az észak-afrikai régió legkeletibb részén fekszik, geometriai középpontjának koordinátái: északi szélesség $12^{\circ} 51' 46''$, keleti hosszúság $30^{\circ} 13' 3''$. Területe $2\,505\,810\text{ km}^2$, ebből szárazföld körülbelül $2\,376\text{ millió km}^2$, vízfelszín $129\,810\text{ km}^2$ (5%). [2]

Szomszédos országai (és az országhatár hossza): Közép-Afrikai Köztársaság (1 165 km), Csád (1 360 km), Kongói Demokratikus Köztársaság (628 km), Egyiptom (1 273 km), Eritrea (605 km), Etiópia (1 606 km), Kenya (232 km), Líbia (383 km) és Uganda (435 km); az országhatár hossza összesen 7 687 km. Északkelet felől a Vörös-tenger határolja, partvonala hossza 853 km. [2]

Az országhatárt nagyrészt természetes határokhoz igazították, kivéve az északnyugati, Csáddal és Líbiával határos, sivatagos szakaszt, ahol a határ vonala körülbelül 475 km-en keresztül a 24. hosszúsági fokot követi. Az Egyiptom felőli északi határvonal a Nílusnál lévő kisebb eltérésen kívül hivatalosan az északi szélesség 22. fokán fekszik (a Vörös-tengernél egy szakaszon az adminisztratív és a törvényes határvonal eltér egymástól).

Természetföldrajzi jellemzők

Szudán tengelyében a Nílus mentét szegélyező, tágas, északon elkeskenyedő síkság húzódik, amelyet három oldalról hegyvidék övez.[1] Az ország északnyugati része Alacsony-Afrikához, a délkeleti már Magas-Afrikához tartozik.

Legmagasabb pontja a Kinyeti csúcsán 3 187 m, a legalacsonyabb a Vörös-tengernél 0 m. [1]

Az ország a Nílus vízgyűjtő területén fekszik, így legjelentősebb folyója is ez, illetve mellékágai: a Fehér-Nílus (Bahr al Jabal), a Kék-Nílus (Bahr al Jabal Azraq), és az Atbara. [1]

Szudán 2000 km-es észak-déli kiterjedése következtében a teljes trópusi övezet kialakulhatott[1]: északon a téritői sivatag, száraz majd nedves szavanna, délen pedig az egyenlítői éghajlat. A művelhető földterületek aránya csak 6,78%. Legfontosabb környezeti problémái az elégtelen mennyiségű ivóvíz, az elsivatagosodás, a szikesedés, a gyakori aszály és a túlvadászás. [2]

4. ábra: Szudán műholdképen

Társadalomföldrajzi jellemzők

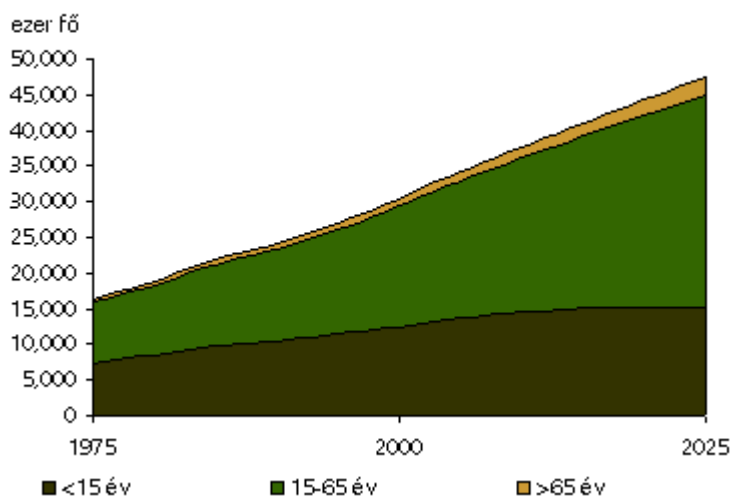
Szudánban függetlenné válása óta eddig 1956-ban, 1973-ban, 1983-ban és 1993-ban tartottak népszámlálást. A következő adatok 2006 júliusi becsléseken alapulnak (CIA [2]).

Az ország népessége 41 236 378 fő, a népsűrűség 15 fő/km². A főváros, Kartúm (Khartoum) népessége 2 628 000 fő, de a legnépesebb város Omdurman (Umm Durmān) 2 970 099 lakossal.

A születési ráta igen magas, 34,53‰ (a halálozási ráta 8,97‰), így a magas csecsemőhalandósági ráta (67,1‰) ellenére is 2,55% a népességnövekedési ráta. A várható átlagos élettartam meglehetősen alacsony, a férfiak esetében 57,69, a nőknél 60,21 év, így az átlagos életkor csak 18,3 év.

A fentieket a korszerkezet és a piramis alakú korfa is tükrözi. A gyerekek (0-14 évesek) aránya magas, ők teszik ki a népesség 42,7 százalékát. A 15-64 évesek adják a népesség több mint felét (54,9%), míg az időskort (65 év fölöttiek) csak nagyon kevesen érik meg, a népesség csupán 2,4%-a.

Szudán népességének korszerkezete (1975-2025)

1. grafikon: Népségnövekedés korcsoportok szerint Szudánban

Szudán etnikai, vallási és nyelvi szempontból is rendkívül heterogén ország, ami számtalan konfliktus alapját adja. Hivatalos nyelve az arab, bár a főleg északon élő arab etnikum az össznéesség csak 39%-át teszi ki, szemben a déli fekete-afrikaiakkal (dinkák, núbák, nuerek stb.), akik a népesség 52%-át adják. Ezeken kívül bejók (6%), külföldiek (2%), és egyéb etnikumok (1%) is élnek itt. Szunnita muszlimnak vallja magát az ország 70%-a, leginkább az arabok, természeti vallásokban (25%) vagy a keresztény vallásban (5%) pedig főleg a délebben élők hisznek.

Látható tehát, hogy az alapvető társadalmi-politikai problémákat az északi, muszlim arabok és a déli, fekete-afrikai, egyéb vallású népek közötti ellentétek adják.

Gazdasági jellemzők

Az 1960-as évek közepétől az 1990-es évek elejéig a Száhel-övezetet sújtó szárazság és a polgárháború következtében a gazdaság megtorpant, ugyanakkor Szudán óriási adósságállományt halmozott fel. 1999-ben a kőolaj-exportálás megindításával és megfelelő pénzügyi politikával valamennyire stabilizálódott a pénzügyi helyzete. A növekvő olajtermelésnek, a felélesztett könnyűiparnak és a bővülő exportnak köszönhetően 2004-re 8,6%-os GDP növekedést sikerült elérnie. [1]

A gazdaság legfontosabb szektora a primer szektor, itt helyezkedik el a foglalkoztatottak 80%-a, a mezőgazdasági termékek értéke a GDP 37%-át adja és a GDP növekedéséhez is nagyban hozzájárul, bár a termőföldek nagy részének öntözését csak a természetes csapadéokra bízzák, így azok nagyban ki vannak téve az aszályveszélynek. Az öntözött földterületek kiterjedése 18 630 km² (ez a mezőgazdasági területek 12%-a). [2]

A hosszan tartó polgárháborúk, a kedvezőtlen időjárás és a mezőgazdasági termékek alacsony világpiaci ára tartós társadalmi-gazdasági instabilitást eredményez, aminek többek között következménye, hogy a népesség 40%-a a létminimum szintje alatt él. [3]

Az igen alacsony - 2 100 \$/fő - GDP értékének 37%-át a primer, 28%-át a szekunder és 45%-át a terciér szektor adja. A munkanélküliségi ráta (18,7%) és az infláció értéke (9%) is magas [2], bár ezek Afrika egyes országaihoz képest még viszonylag mérsékeltnek mondhatók.

A mezőgazdaság legfőbb terméke a gyapot, az élelmiszernövények közül a köles- és citrusfélék jelentősek. A nomád pásztorkodó törzsek révén hatalmas állattartománnyal rendelkezik (szarvasmarha, kecske, juh, tevé). Említést érdemlő terméke a gumiarábikum, amelyből a világtermelés 4/5-ét adja. A polgárháborúk miatt jelentős élelmiszer-behozatalra és segélyekre szorul. [1]

Ipara, feldolgozóipara fejletlen, főként mezőgazdasági termékeinek feldolgozásából, könnyűiparból és olajfinomításból áll.

Kivételben a kőolaj (275 000 hordó/nap), a kőolajszármazékok és a gyapot játszik a vezető szerepet, de a gumiarábikum, a földimogyoró és a szezám is jelentős. Fő export partnerei Kína (71.1%), Japán (12%), Egyiptom (n.a.), Szaúd-Arábia (2.8%). [1,2]

Jelenleg Szudánnak nincsenek jó gazdasági kilátásai, de ha a jövőben változtatások lennének gazdaságpolitikájában és a polgárháborúk is végetérnének, sok kihasználatlan

erőforrásával gyors gazdasági növekedésnek indulhatna az ország. [4]

Szudán már az utóbbi években is komoly erőfeszítéseket tett ez irányban. Igyekeztek vonzóbbá tenni az országot a külföldi befektetők számára: megváltoztatták a beruházási törvényt; gyorsabbá és egyszerűbbé tették az engedélyeztetéseket és az egyéb procedúrákat; adómentes övezeteket hoztak létre a Vörös-tenger partján fekvő Suakin-ban és Észak-Kartúmban; országszerte engedélyezték vámszabad raktárok létrehozását. [4]

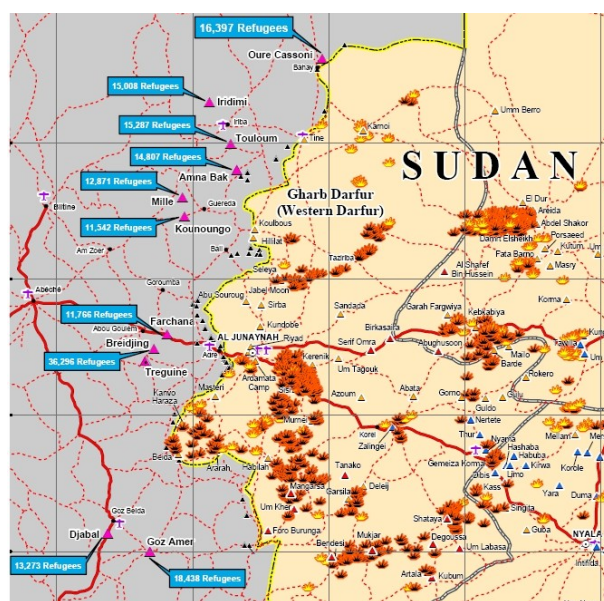
Történelmi háttér, jelenlegi helyzet

Szudán a 19. század elején Egyiptom uralma alá került és az arab rabszolgakereskedők „vadászterületévé” vált. A 19. század végén angol birtok lett Angol-Egyiptomi Szudán néven. 1956. január 1-én vált függetlenné. Azóta katonai diktatúrák és iszlám-orientált kormányzatok váltakozása jellemzi belpolitikai életét. [1]

Az északi muszlim arab és nem muszlim déli fekete-afrikai népesség közötti ellentétekből fakadó első polgárháborúk 1955-ben törtek ki és 1972-ben értek véget. Ezután 1983-ban újra háború tört ki (a második szudáni polgárháború), amely több mint 2 millió halálos áldozatot követelt, valamint több mint 4 milliónyian menekültek el az országból. 2003 és 2005 között jelentős pozitív előrelépések történtek a béke érdekében. [1,5]

Ahogy a hosszú észak-déli polgárháború megoldásához érkezett, Darfur nyugati felében lázadás tört ki. A kormányzati hatalmat birtokló erők, – annak ellenére, hogy több nemzetközi fórumon is cáfolták – pozícióik javítása érdekében hallgatólagosan eltűrték Janjaweed-milíciák terrorista akcióit. [1,5]

A fajirtás és a tömeggyilkosságok miatt 2004. szeptember 9-én az ENSZ a darfuri konfliktust a 21. század legnagyobb humanitárius válságának nevezte. A Janjaweed fegyveresek falvakat bombáztak és támadtak rajtaütésszerűen, etnikai alapon gyilkoltak civileket, nőket erőszakoltak meg és fosztogattak. Körülbelül két millióan menekültek el, közülük több mint 200 000-en a szomszédos, sokszor amúgy is instabil belső viszonyokkal rendelkező országok felé (Csád, Eritrea, Etiópia, Uganda). A halottak számát 200 és 400 ezer közöttire becsülik. A véres konfliktusok lezárását segítő rendezési folyamatok a 2004. július 30-i ENSZ BT határozattal kezdetüket vették és a tényleges tűzszüneti megállapodást 2005. január 9-én sikerült aláírni. [1, 3, 5]

5. ábra: Az összecsapások helyszínei Darfurban

Szudán térfelosztása

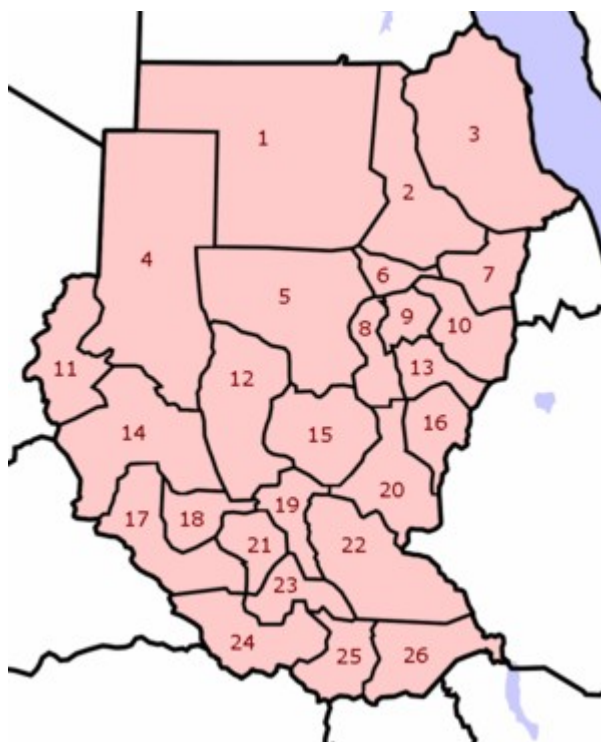
Elsődleges térfelosztás

Szudán 26 államra (wilayat, state) van felosztva. [1]

Az utolsó oszlop száma alapján az egyes államok megtalálhatók a következő oldalon lévő térképen.

Állam	Terület (ezer km ²)	Népesség (ezer fő)	Székhely	Tartomány	Térképen
Blue Nile	45 844	800	Al-Damazin	Blue Nile	16
Central Equatoria	22 956	560	Juba	Equatoria	25
East Equatoria	82 542	730	Kapoita	Equatoria	26
Gedarif	75 263	1 570	Gedarif	Kassala	10
Gezira	23 373	3 590	Wad Medani	Blue Nile	9
Jungoli	122 479	1 230	Bor	Upper Nile	22
Kassala	36 710	1 550	Kassala	Kassala	7
Khartoum	22 142	6 000	Khartoum	Khartoum	6
Lakes	40 235	880	Rumbek	Bahr el Ghazal	23
North Bahr-al-Ghazal	33 558	1 200	Awil	Bahr el Ghazal	18
North Darfur	296 420	1 600	Al-Fashir	Darfur	4
Northern	348 765	610	Dongula	Northern	1
North Kordufan	185 302	1 530	Al-Obeid	Kordofan	5
Red Sea	218 887	730	Port Sudan	Kassala	3
River Nile	122 123	940	Al-Damar	Northern	2
Sennar	37 844	1 240	Sinja	Blue Nile	13
South Darfur	127 300	2 960	Nyala	Darfur	14
South Kordufan	79 470	2 310	Kadugli	Kordofan	15
Unity	35 956	660	Bantio	Upper Nile	19
Upper Nile	77 773	620	Malakal	Upper Nile	20
Warap	31 027	1 700	Warap	Bahr el Ghazal	21
West Bahr-al-Ghazal	93 900	220	Wau	Bahr el Ghazal	17
West Darfur	79 460	1 660	Geneina	Darfur	11
West Equatoria	79 319	740	Yambio	Equatoria	24
West Kordufan	111 373	n.a.	Al-Fula	Kordofan	12
White Nile	30 411	1 740	Rabak	Blue Nile	8

1. táblázat: Szudán államai 2006-ban

6. ábra: Térkép az első táblázathoz

További adatok néhány államról [1a]

Gezira (Al Jazirah)

Nevét az arab félsziget szó után kapta, mivel a terület a Kék- és a Fehér-Nílus között helyezkedik el. Viszonylag nagy népsűrűség és mezőgazdasági termelésre alkalmas viszonyok jellemzik. A régió fejlődésének nagy lendületet adott az 1925-ben megkezdett Gezira Program, amelynek a gyapottermesztés növelése volt a célja. Ekkor építették meg a közeli sennar-i duzzasztógátat, így számos öntözőcsatornát hozhattak létre Gezira-ban is. Nemsokára Al Jazirah lett Szudán legfontosabb mezőgazdasági régiója több mint 2,5 millió acre (10 000 km²) megművelt földterülettel. A kezdetben nagyrészt privát kezekben lévő programot a kormány 1950-ben államosította. A gyapottermelés a hetvenes években még tovább nőtt, majd a 90-es években a növekvő búzatermelés már a földterületek harmadáról kiszorította a gyapotot.

7. ábra: Gezira állam

North Kurdufan (Shamal Kurdufan)

North Kurdufan száraz, sivatagos terület, évszázadokig nomád pásztorok lakóhelye volt. A hatvanas évek közepétől a térséget szinte folyamatosan aszály sújtja, emellett a fakivágások kipusztították a természetes növénytakarót. Nem kormányközi szervezetek (NGO-k) próbálták a helyi falvakban való munkájukkal mérsékelni a károkat (nőszövetségek segítették a nők elhelyezkedését, magasabb bérezését,

8. ábra: North Kurdufan állam

képzéseket indítottak, naperőművet állítottak fel stb.), de egy idő után nyilvánvalóvá vált, hogy a helyi problémákat csak hosszútávú programok segítségével lehetne megoldani, ami csak a kormány vagy más nagyobb intézmények támogatásával lehetséges.

Sennar

Bár székhelye Sinja, az állam legnagyobb városa Sennar, amelynek közelében hozták létre 1925-ben mezőgazdasági célokból a sennar-i gátat, ami az öntözőcsatornák révén nem csak Sennar, hanem a közeli államok növénytermesztésére is serkentő hatással bírt. Így a fő tevékenységek itt is a mezőgazdasággal kapcsolatosak; Sennar-ban cukorgyár üzemel, az öntözött földterületeken kívül pedig a Kék-Nílus partján, zátonyain is növényeket (főleg gyümölcsöket: mangót, banánt stb.) termesztnek.

9. ábra: Sennar állam

Unity (al-Wahda)

Kartúmban a nemzeti kormány ragaszkodik a Unity névhez, de a dél-szudáni autonóm kormányzat Western Upper Nile államnak hívja, ugyanis 1994-ben az adminisztratív újraszervezésnél Unity az Upper Nile provincia része volt.

Ez volt az első állam, ahol szudáni olajtartalékokat találtak a hetvenes években. Ennek következményeképpen az észak-déli polgárháborúk nagy része Western Upper Nile köré összpontosult. Az olajmezőket főleg nemzetközi olajvállalatok termelik ki, akik az olajkutatásokban is részt vettek; ezek nagy része kiszorítja az eredetileg itt élőket a területről.

10. ábra: Unity állam

Khartoum (al-Khartūm)

Szudán és egyben Khartoum állam székhelye Kartúm (jelentése ormány a Fehér- és Kék-Nílus összefolyásánál lévő terület alakja után). A város teljes lakossága meghaladja a kétmilliót, ezzel az ország második legnagyobb városa, de szomszédaival, Észak-Kartúmmal (al-Khartūm Bahrí) és Omdurman-nal együtt hatmilliós metropoliszt alkot. Ez a városeggyüttes az ország fő ipari, szolgáltató és kulturális központja.

Az állam északi részén kőolajszármazékokat állítanak elő, üzemanyaggal és munkalehetőséggel ellátva a várost.

Kartúm - Az 1970-es, '80-as években Kartúm a szomszédos országokból (Csád, Etiópia és Uganda) érkezett menekültek ezreit fogadta be, akik hatalmas nyomornegyedekben telepedtek le a város külterületi részein. Az 1980-as években kitört szudáni polgárháború következtében újabb szudáni menekültek telepedtek le a város körül. Az al-Kaida szervezet által 1998-ban végrehajtott amerikai nagykövetség elleni bombatámadás után augusztus 20-án a kartúmi al-Shifa gyógyszergyárat amerikai rakétatámadás érte.

A város ipara többek között nyomdászatból, üveggyártásból, mezőgazdasági termékek feldolgozásából és textiliparból áll.

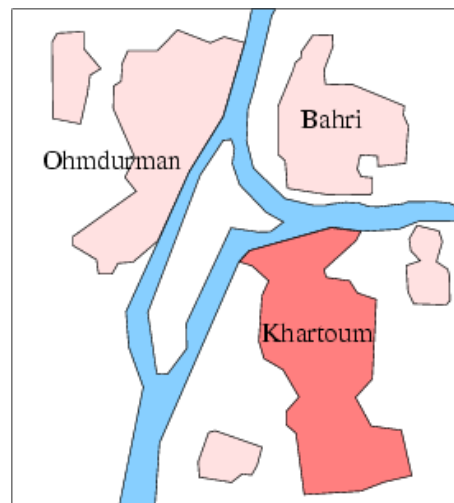

11. ábra: Khartoum állam

Kartúmban található Szudán legnagyobb repülőtere, a Kartúmi Nemzetközi Repülőtér. Eredetileg a település déli csücskébe építették, de a gyors városfejlődés miatt ma már Kartúm központjában fekszik. Jelenleg egy új nemzetközi repteret építenek Omdurman-ban, ami a tervek szerint jelentősebb lesz a kartúminál, így az a juba-i és a port-sudan-i repülőterek előtt a második helyre kerül.

13. ábra: A Kartúmi Nemzetközi Repülőtér déli része műholdfelvételen

12. ábra: Kartúm, Észak-Kartúm és Omdurman

Változtatások a térfelosztásban [6]

1919. – Líbia egy nagyjából háromszög alakú területet kapott az országból. Ekkor Angol-Egyiptomi Szudán nyolc tartományból (mudiriyas, province) állt. Beosztásuk még nem volt megfelelően meghatározva, csak a második világháború kezdetekor pontosítottak rajta.

1948. – Bahr el Ghazal tartomány elszakadt Equatoriától. Ekkor Szudán tartományi felosztása a következőképpen alakult:

Tartomány	Régió	Népesség (fő)	Terület (km ²)	Székhely
Bahr el Ghazal	D	991 022	201 048	Waw
Blue Nile	É	2 069 646	139 124	Wad Medani
Darfur	É	1 328 765	509 075	El Fashir
Equatoria	D	903 503	198 121	Juba
Kassala	É	941 039	334 331	Kassala
Khartoum	É	504 923	28 187	Khartoum
Kordofan	É	1 761 968	380 552	El Obeid
Northern	É	873 059	476 405	Ed Damer
Upper Nile	D	888 611	238 976	Malakal
9 tartomány		10 262 536	2 505 819	

2. táblázat: Szudán tartományai 1948-ban

Régió: északi vagy déli régió (1972 óta)

Népesség száma: az 1956-os népszámlálás alapján

1972. – Létrejött Dél-Szudán, a déli régió (Juba székhellyel).

1973. – Red Sea tartomány kivált Kassala-ból.

1974. – Darfur tartományt felosztották Northern Darfur és Southern Darfur tartományra; El Gezira és White Nile tartomány kivált Blue Nile-ből; Kordofan tartományt felosztották Northern Kordofan-ra és Southern Kordofan-ra; Kassala és Northern egyes részeiből létrehozták Nile tartományt.

1976. – El Buheyrat tartomány kivált Bahr el Ghazal-ból; Equatoria tartományt Eastern Equatoria-ra és Western Equatoria-ra osztották fel; Junglei tartomány kivált Upper Nile-ből. Ezek eredménye az alábbi felosztás lett:

Tartomány	Népesség (fő)	Terület (km ²)	Székhely
Bahr el Ghazal	1 492 597	134 576	Waw
Blue Nile	1 056 313	62 135	Ed Damazin
Eastern Equatoria	359 056	119 237	Juba
El Buheyrat	772 913	66 318	Rumbek
El Gezira	2 023 094	35 057	Wad Medani
Junglei	797 251	121 644	Bor
Kassala	1 512 335	114 154	Kassala
Khartoum	1 802 299	28 165	Khartoum
Nile	649 633	127 343	Ed Damer
Northern	433 391	348 697	Dongola
Northern Darfur	1 327 947	346 155	El Fashir
Northern Kordofan	1 805 769	221 900	El Obeid
Red Sea	695 874	21 990	Port Sudan
Southern Darfur	1 765 752	162 529	Nyala
Southern Kordofan	1 287 525	158 355	Kadogli
Upper Nile	802 354	117 148	Malakal
Western Equatoria	1 047 125	78 732	Yambio
White Nile	933 136	41 825	Ed Dueim
18 tartomány	20 564 364	2 305 960	

3. táblázat: Szudán tartományai 1976-ban

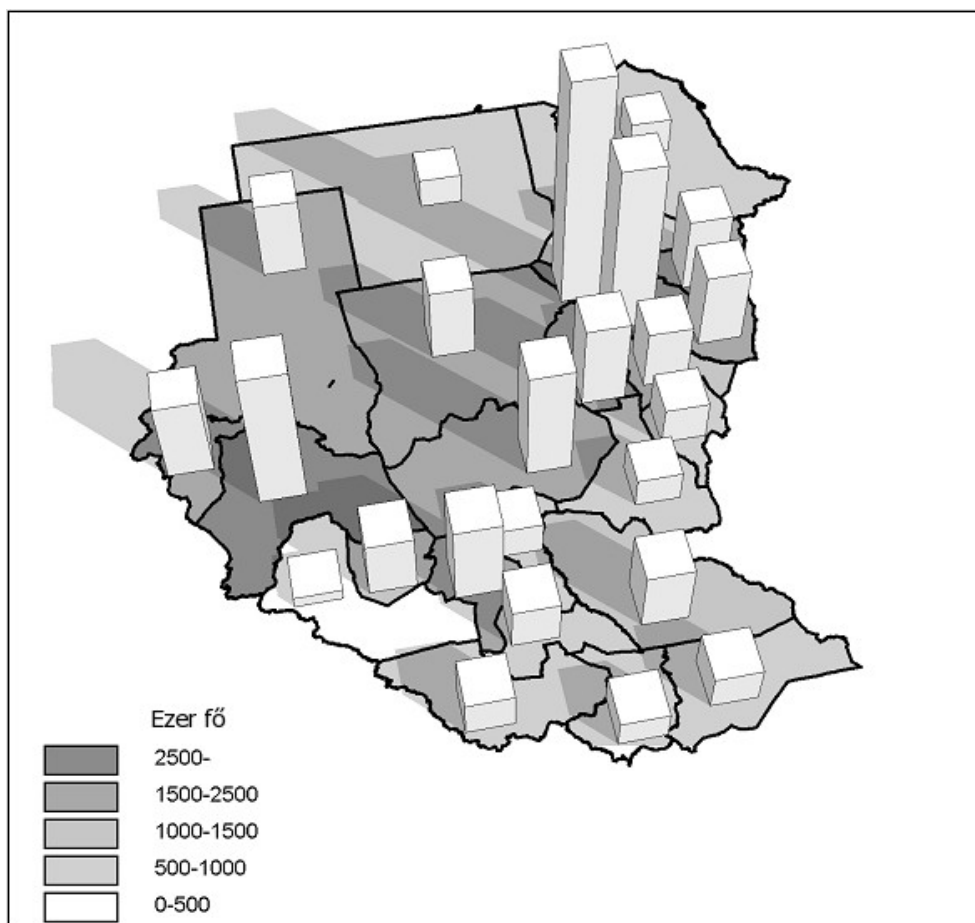
Népesség száma: az 1983-as népszámlálás alapján

1991. – Szudán szövetségi rendszert vett át, így kilenc államra osztották, amik illeszkedtek az 1948 és 1973 között meglévő tartományok határaihoz. Az államokat 66 tartományra osztották, azokat pedig 281 önkormányzati területre.

1994. – Szudán térfelosztását újraszervezték: 26 államot hoztak létre, ahogyan az első táblázat is mutatta. Mindegyik a kilenc előző állam valamelyikének része lett, és a legtöbb, de nem mindegyik, a 18 tartomány részhalmaza is lett.

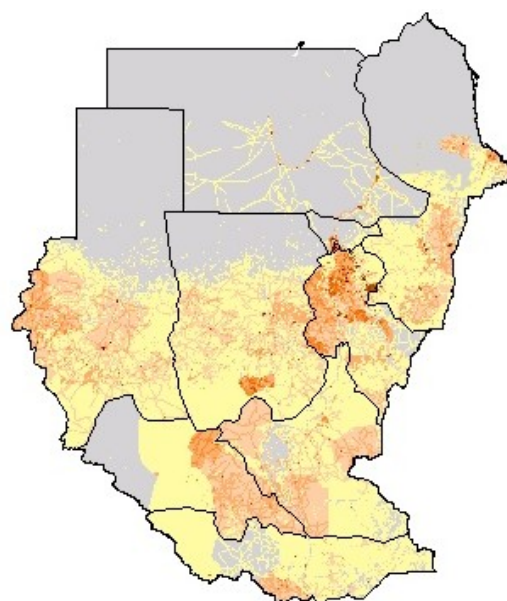
2005. – Bahr-al-Jabal állam nevét Central Equatoria-ra változtatták.

A népesség regionális eloszlása

14. ábra: Szudán államainak népessége

A népesség elhelyezkedési lehetőségeit nagyban korlátozza a víz hiánya, az éghajlat illetve a természetes növénytakaró jellege. Északkeleten a Nílus elegendő mennyiségű vizet kínál, és a legészakibb, sivatagos területtől délebbre az éghajlat és a növényzet (szavanna) is alkalmas volt a letelepedésre; ezek is hozzájárulhattak ahhoz, hogy a népesség itt nagyon koncentráltan lehessen jelen, létrehozva az ország legnépesebb városát (Omdurmán) illetve a fővárost. A települések nagyobb sűrűsége miatt Kartúm közelében kisebb területűek az államok, míg az északnyugati, sivatagos országrészen Németország nagyságú, mesterségesen megszabott határú államok fekszenek, fél-másfél milliós lakossággal.

15. ábra: A népesség elhelyezkedése Szudán tartományaiban

Másodlagos térfelosztás [1a]

Szudán államai 133 körzetre (district) vannak felosztva.

Államok szerint csoportosítva ezek a következők:

Blue Nile	Kassala	Northern	Unity	West Kurdufan
Ad Damazin	Al Gash	Addabah	Al Leiri	Abyei
Al Kurumik	Hamashkorieb	Dongola	Al Mayom	As Salam
Al Roseires	Kassala	Meraw i	Faring	En Nuhud
Baw	Nahr Atbara	Wadi Halfa	Rabkona	Ghebeish
Geissan	Street			Lagawa
Central Equatoria	Khartoum	Red Sea	Upper Nile	White Nile
Bahr al Jabal	Karary	Halayeb	Al Mabien	Ad Douiem
Kajo Kaili	Khartoum	Port Sudan	Al Renk	Al Gutaina
Magwi	Khartoum Bahri	Sinkat	Baleit	Al Jabalian
Nahr Yei	Sharg En Nile	Tokar	Fashooda	Kosti
Terkaka	South Khartoum		Malut	
East Equatoria	Um Badda	River Nile	Mayot	
Amatonge	Um Durman	Abu Hamad	Sobat	
Kapoeta		Ad Damer	Tonga	
Shokodom	Lakes	Al Matammah		
Magwi	Aliab	Atbara	Warab	
Gedarif	Rumbek	Barbar	Gogrial	
Al Faw	Shobet	Shendi	Malek	
Al Fushqa	Yerol	Sennar	Tonj	
Al Gadaref	North Bahr al Ghazal	Ad Dinder	Warab	
Al Galabat	Aryat	Sennar		
Al Rahd	Aw eil	Singa	West Bahr al Ghazal	
Gezira	Nahr Lol	South Darfur	Nahr Jur	
Al Kamlin	Wanjuk	Adayala	Raja	
Al Mahagil	North Darfur	Al Deain	Wau	
East al Gazera	Al Fasher	Buram	West Darfur	
North al Gazera	Kabkabiya	Edd al Fursan	Al Geneina	
Sharq al Gazera	Kutum	Kas	Habillah	
South al Gazera	Mellit	Nyala	Jebel Marra	
Um Al Gura	Um Kadada	Rehed al Birdi	Kulbus	
Jungoli	North Kurdufan	Shearia	Mukjar	
Akobo	Bara	Tulus	Wadi Salih	
Ayod	Jebrat al Sheikh	South Kurdufan	Zallingi	
Bor	Sheikan	Abu Jubaiyah		
Fam al Zaraf	Sow dari	Delling	West Equatoria	
Nahr Atiem	Um Raw aba	Kadugli	Meridi	
Pibor		Rashad	Mundri	
Wat		Talodi	Tombura	
			Yambio	

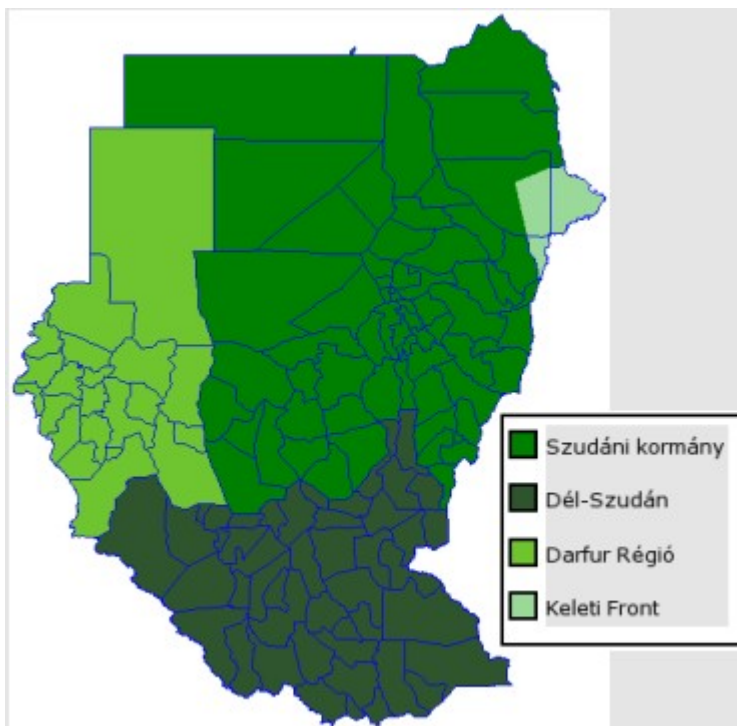
16. ábra: Szudán körzetei

Politikai régiók [1a]

Szudán kormánya az ország területének csak egy része fölött bír tényleges politikai hatalommal; a többi terület autonómiát kapott vagy lázadó szervezetek vették kezükbe az irányítást.

Darfur Régió

Lakossága körülbelül 4,7 millió fő, területe 493 180 km², amelyet három állam alkot: Gharb Darfur (West Darfur), Janub Darfur (South Darfur) és Shamal Darfur (North Darfur). Az arab Janjaweed milíciák és a fekete-afrikai felkelők véres háborúja 2003 óta világszerte hírhedtette ezt a régiót.

17. ábra: Szudán körzeti politikai hatalom szerint

Dél-Szudán

Területe 597 000 km², körülbelül 8,5 millióan lakják, fővárosa Dzsuba (Juba). Négy tartomány tíz állama tartozik ide: Equatoria tartomány (Central Equatoria, East Equatoria, West Equatoria), Bahr el Ghazal tartomány (North Bahr al Ghazal, West Bahr al Ghazal, Lakes, Warab) és Upper Nile tartomány (Junqali, Wahdah, Upper Nile).

18. ábra: Dél-Szudán zászlaja

Az északi kormány elnyomása miatt a Szudáni Nép Felszabadítási Hadserege (Sudan People's Liberation Army, SPLA) harcba szállt a terület függetlenségéért, így az évtizedes polgárháborúk után Dél-Szudán 2005-ben autonómiát kapott. 2011-ben népszavazást fognak tartani arról, hogy Dél-Szudán függetlenné váljon vagy továbbra is autonóm területként Szudánban maradjon.

Keleti Front

A Keleti Front a Kelet-Szudánban (Kassala, Gedarif és Red Sea államok egyes részein) tevékenykedő lázadó csoportok közös szervezete, amelynek fő tagja az SPLA volt a 2005-ös békekötésig, ugyanis akkor ki kellett lépnie a szervezetből. Két törzsi alapú szervezet, a nagyobb Bedzsa Kongresszus (Beja Congress) és a kisebb Rasaida Szabad Oroszlánok (Rashaida Free Lions) fúziója vette át a helyét. Nem sokkal később egy darfuri lázadó csoport, az Igazság és Egyenlőség

19. ábra: Keleti Front - az érintett államok (piros) mindegyike határos Eritréával (világoskék)

Mozgalom (Justice and Equality Movement, JEM) is csatlakozott. A lázadás oka az olajüzletekből befolyó profit egyenlőtlen elosztása volt a szudáni kormány részéről. A lázadás fő támogatója Eritrea kormánya volt, amely később visszalépett, mert háborúba kezdett Etiópiával. A szudáni kormány háromszor annyi fegyverest küldött a lázadók leverésére, mint a többit hangoztatott Darfur esetében. 2006. október 14-én a Keleti Front és a szudáni kormány végül aláírta a békemegállapodást.

Irodalomjegyzék

[hivatkozás a szövegben]

1. Wikipedia (angol [1a] vagy magyar [1] nyelvű)
<http://en.wikipedia.org/wiki/Sudan>
http://en.wikipedia.org/wiki/States_of_Sudan
<http://hu.wikipedia.org/wiki/Szud%C3%A1n>
http://en.wikipedia.org/wiki/Southern_Sudan
http://en.wikipedia.org/wiki/Districts_of_Sudan
egyéb wikipedia oldalak
2. <https://www.cia.gov/cia/publications/factbook/geos/su.html>
3. http://www.mongabay.com/reference/country_studies/sudan/index.html
4. <http://www.sudanembassy.org/default.asp?page=businessconomy>
5. <http://www.honvedelem.hu/hirek/kiadvanyok/szudan>
6. <http://www.statoids.com/usd.html>

Ábrák, táblázatok forrásai

1. <http://hu.wikipedia.org/wiki/Szud%C3%A1n>
2. <http://hu.wikipedia.org/wiki/Szud%C3%A1n>
3. <http://www.nationalgeographic.com/xpeditions/atlas/sudan/sudan-dl.gif>
4. http://en.wikipedia.org/wiki/Image:Sudan_sat.jpg
5. http://www.usaid.gov/locations/sub-saharan_africa/countries/sudan/satelliteimages.html
- 6-12. http://en.wikipedia.org/wiki/States_of_Sudan
13. Google Earth-szel készített felvétel
14. Column Map (<http://www.maplibrary.org/software.asp>) nevű programmal készített térkép az ENSZ becült adatai alapján (<http://www.unsudanig.org/>)
15. <http://www.fao.org/countryprofiles/Maps/SDN/10/pt/index.html>
16. <http://www.maplibrary.org/stacks/Africa/Sudan/>
17. http://en.wikipedia.org/wiki/Image:Sudan_politicaly_distrikt_map_Jul2006.png
angolról magyarra fordítva, átszínezve
18. <http://hu.wikipedia.org/wiki/D%C3%A9l-Szud%C3%A1n>
19. http://en.wikipedia.org/wiki/Eastern_Front_%28Sudan%29

táblázatok adatai:

<http://www.statoids.com/usd.html> , <http://www.unsudanig.org/>

grafikon:

<http://earthtrends.wri.org/text/population-health/country-profile-170.html>
angolról magyarra fordítva